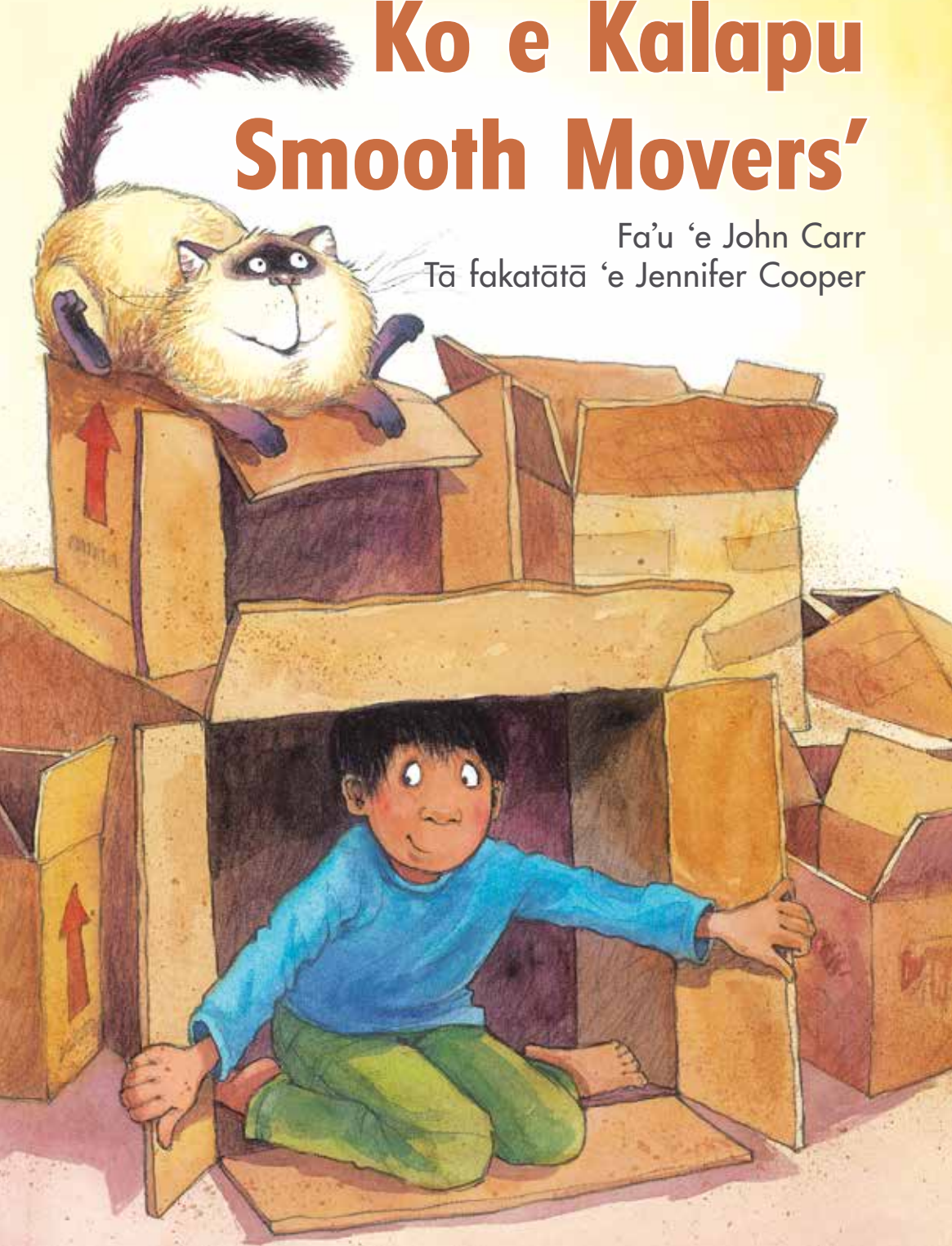

Ko e Kalapu Smooth Movers'

Fa'u 'e John Carr
Tā fakatātā 'e Jennifer Cooper

Ko e Kalapu Smooth Movers'

Vahe 1

“Palakū!” Ko au atu ia. “‘Oku ‘asi heni kapau ‘e ongo’i mafasia ‘a e pusi’ ‘o ka hiki atu ki ha nofo’anga fo’ou, te ne faka’uli’i ‘e ia ‘a e faliki ‘o e fale fo’ou’.”

“‘Oku ‘ikai ko e pusi’ ia ‘oku’ ou tokanga ki ai’,” ko ‘eku Tamai’ mai ia mo ‘ene kata le’o lahi’, kae ‘ai e fu’u ‘ohovale ia ‘eku ki’i pusi ko Noah ‘o ne puna ai mei hoku funga’ ‘o lele ‘osi ki fale fō.

Ko e fakakata mai pē foki ‘eku Tamai’ mo hono fakamanatu hake ‘e ia ‘a e me’a na’a’ ku fai ‘i he’eku kei si’i’.

Na’e ‘osi ‘ilo pē ‘e he’eku Tamai’ ‘oku ‘ikai ko ha me’a faingofua e hiki ki ha ‘api fo’ou, tautefito ki he fānau’ mo e fanga ki’i manu tauhi fakalalata’, pea ko ‘ene faka’amu’ mo hono loto’ ke lava lelei e hiki’ pea ke ‘oua na’a hoko ha me’a.

Ko ia na’a’ ne fa’u ai ha kalapu ‘o fakahingoa ko e kalapu Smooth Movers’. Ko e toko ua pē na’e mēmipa ai’. Ko ‘eku Tamai’ na’e palesiteni’ pea ko hono fatongia’ ke

fakapapau’i ‘oku tukungamālie ‘a e fetukutuku’. Ko au leva na’e tokoni palesiteni’, pea ko hoku fatongia’ ke fakapapau’i ‘oku fiemālie ‘a Noah ko ‘eku pusi lalata’.

Ko e ‘uhinga ia na’a’ ku lau ai e fakamatala ki he founa lelei taha ki hono fetukutuku ‘o e fanga ki’i pusi lalata’.

Vahe 2

Na'a' ku femo'uekina 'aupito lolotonga e uike 'e ua kimu'a pea mau hiki'. Na'e 'ikai keu loto ke hoha'a 'a Noah pea na'e 'ikai keu loto ke ne maumau'i e kāpeti fo'ou 'o e fale temau hiki ki ai'.

Na'a' ku feinga'i leva 'a Noah ke anga ki hono ki'i puha' he ko e fononga lōloa 'e fai'. Na'a' ku ngaahi hono mohenga 'i loto he puha' 'aki e ngaahi konga tauveli ke mālōlō lelei ai 'o tuku fakaava pē he faliki 'i falefōo'.

'I he 'aho kotoa pē na'a' ku tuku 'ene poulu me'akai' 'i tu'a he ki'i puha' pea toutou 'unuaki'i ai pē mei ai ki loto. 'I he a'u ki he 'aho ke fai ai e fetukutuku', kuo 'osi anga pē 'a Noah ki he kai mo mohe 'i he loto puha'.

Faka'ofa'ofa 'emau fononga atu ki he loto kolo'. Ko au mo Noah na'a' ma heka he sea mui'. Na'a' mau toutou tu'u atu pē he hala' 'o kumi 'emau inu mo mānava ha 'ea fo'ou' ka ne 'ikai ke u hanga 'o tukuange 'a Noah ke hopo mai ki tu'a mei hono puha' telia na'a hola.

'I he'emau tau ki homau 'api fo'ou' ne hila mai 'eku Tamai' ki mui kia au mo Noah ka na'e kei maa'u mohe pē 'a Noah. Na'e mamali mai pē 'eku Tamai' mo tā nima mai kia au.

"Lava lelei e me'a kotoa pē Tokoni Palesiteni!" ko ia mai ia. "Lava lelei e me'a kotoa!"

Vahe 3

Kuo lava hono feinga'i mai 'a Noah ki he 'api fo'ou' pea ko e konga faingofua' ia. Ko e toe eni 'a e konga faingata'a taha', 'a ia ko hono fakalatalata'i ke 'oua 'e hoha'a pē hola mei 'api' ni.

Na'a' ku hanga leva 'o ngaohi hono ki'i nofo'anga makehe pē 'i hoku loki'. 'Oange ki ai e fakamolū mo e kafu, ki'i puha ke ne ngāue'aki 'i ha'ane fiema'u ke tu'umama'o pe tu'uofi. Na'e 'ai foki mo 'ene poulu me'akai mo e tisi vai inu. Tāpuni leva e matapaa' 'o ma ki'i va'inga ai lolotonga ia' 'oku faka'osi'osi hono fetukutuku mai 'e he kau tangata' 'a e 'ū puha' mo e naunau fale'.

Neu kole ange ki he'eku Tamai' pē 'e lava ke fokotu'u e TV 'i hoku loki' kema siosio ai mo Noah kae 'oua 'e tuku tokotaha' na'a tuenoa pea kamokamo mai 'eku Tamai' mo fakakuitaha 'ou fiefia lahi.

"Lava lelei e me'a kotoa pē Tokoni Palesiteni!" ko ia mai ia mo 'ene kata'. "Lava lelei e me'a kotoa!"

Tūkunga mālie 'a e me'a kotoa pē he ngaahi
 'aho hono hoko' pea na'a' ku tukuange atu 'a
 Noah ke hū atu 'o sio he loki fo'ou 'e taha he
 'aho. Tokoni 'ene hū holo' ke anga ki he lahi,
 fōtunga mo e 'ea 'o e fale fo'ou'. Ka ko e taimi
 ko ē ne 'ave ai ia ki tu'a ke fakaangaanga ki ai'
 ne 'i ai e me'a faka'ohavale na'e hoko.

Vahe 4

Lolotonga e va'inga 'a Noah mo ha fo'i pulu neu fa'o 'i ha sitōkeni 'o tautau he uaea taufoo' mo e fokifā 'ene hoko mai'.

"YEEEEEEEEEEEEOWWW!"

Ko ha fo'i tangi le'olahi, lōloa mo fakailifia foki. Ko e fu'u pusi tangata lanu tukumisi 'oku ma'ali mai he funga 'ā ki homau toumui' mo hono fu'u mata kuo fōlahi pea to e faka'ita foki.

Na'a' ku puna fakavave hake ki 'olunga. Tu'u e fu'u pusi tangata' mo ngulungulu pē. Lele 'osi koe Noah 'o puna atu he 'aa', 'o tō ki he toumui vaoa 'o e kaungā'api'. Taimi neu takai hake ai he tafa'aki 'e taha' kuo pulia koe Noah.

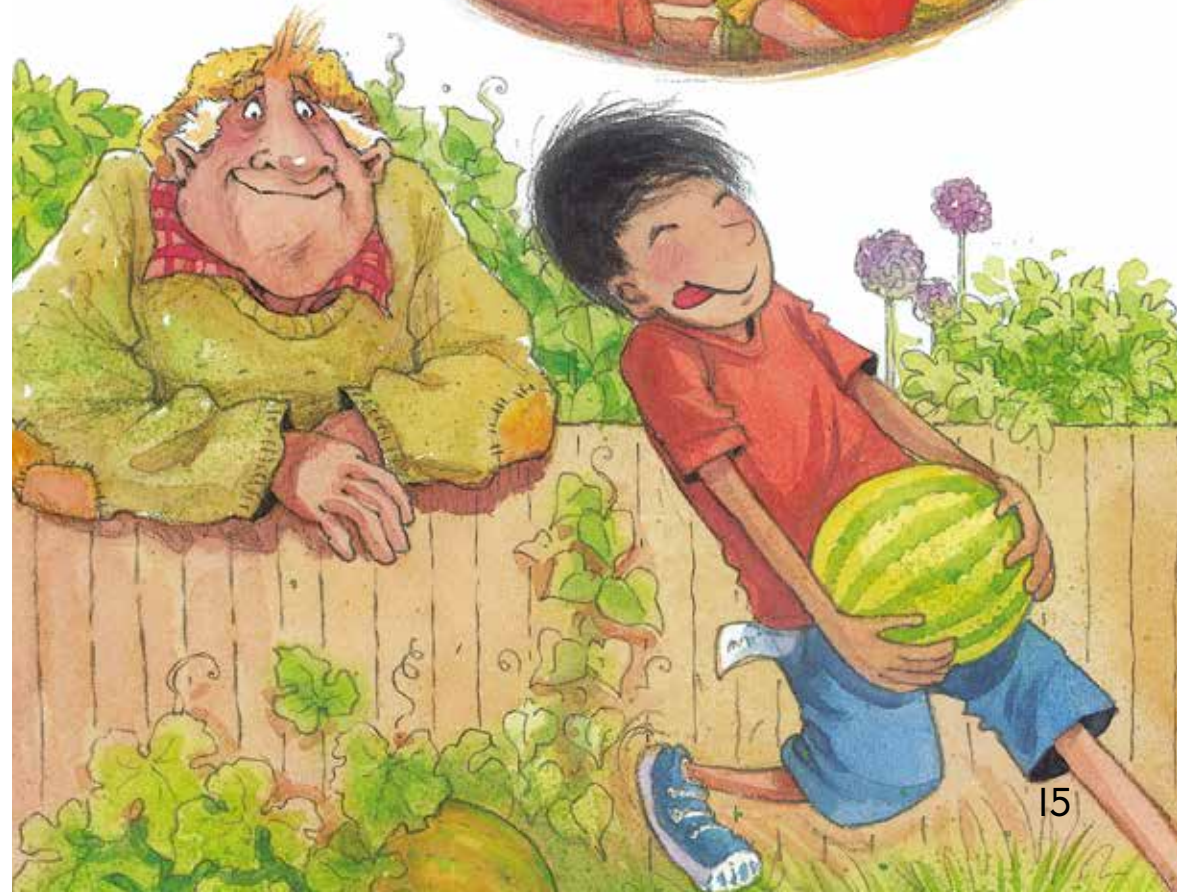
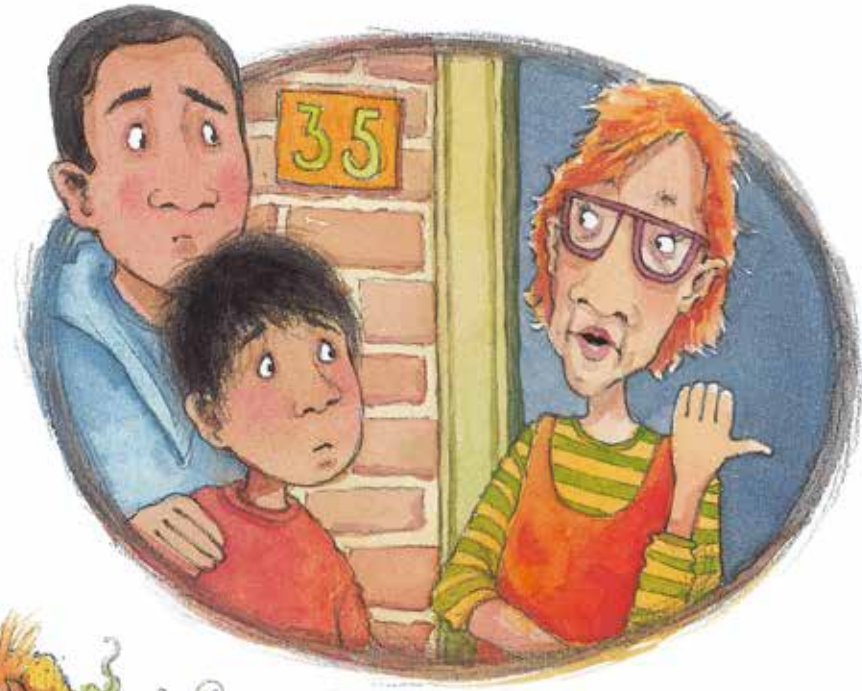
YEEEEEEEEOWWW!

Vahe 5

Ma motu atu mo 'eku Tamai' 'o fakasio 'a Noah he ho'atā kakato 'o e 'aho ko ia' 'i homau feitu'u'. 'Ikai pē ke 'asi ha 'ata 'o Noah ka nema fanongo he talanoa 'a homau kaungā'api fo'ou' ki he fu'u pusi lanu tukumisi na'a' ne fakamanavahē'i 'a Noah 'o ne pulia.

"Ko hono hingoa' ko Muscles pea ko e pusi 'a e kau me'a nenau nofo 'i homou 'api'" ko e lau ia 'a Mrs Granger. "Mahalo na'a' ne fekumi mai pē hala ki he 'api ne tupu ai' 'o ma'u koe'uhi ne 'ikai fiamavahe ia mei ai".

Ne mono mai 'e he tangata ko Mr Baxton e fika telefoni 'a e SPCA kia maua pea 'omai 'ema fo'i meleni.

Ne anga'ofa 'a Mrs Burgher 'o faka'atā ke fakapipiki 'a e la'i fanongonongo "pusi mole" 'i hono falekoloa'. Na'a' ne fekau foki mo hono foha' ke tokoni mai kia au mo 'eku Tamai' 'i hono kumi 'o Noah.

Ne 'omai 'e Ms Greene ha'ama inu moli mo ne talaange ki he'eku Tamai' 'a e fa'a hanga 'e Muscles 'o kai e me'akai 'a 'ene pusi ko Whiskers.

"'Oku fa'a hū mai pē ia he hū'anga 'o Whiskers ki homau fale' 'o fakapalakū 'i he faliki 'o peito'," ko ia mai ia.

Sio mai 'eku Tamai' kia au mo 'ene maki'iki'i'. "Kou 'osi 'ilo lelei 'e au e me'a ko ia'," ko 'eku Tamai' mai ia.

Mamalu hifo e efiafi' 'oku te'eki pē ke ma'u 'a Noah pea na'a' ku loto mamahi 'aupito. Kou hanga atu ki he'eku Tamai' 'o pehē ange ki ai "Ikai ke lava lelei e futukutuku he 'aho ni', 'ikai ko ia Mr Palesiteni?"

Mamali pē 'eku Tamai' mo ne pehē mai. "'Oua te ke hoha'a, Tokoni Palesiteni," ko ia mai ia. "Manatu'i ko e mo'ui' 'oku hange ha pinati

pata'. Taimi 'e ni'ihī 'oku hamolemole, pea taimi 'e ni'ihī 'oku petepete. Ko 'apongipongi ena ia 'e hamolemole mo tokamālie".

Vahe 6

Pongipongi hoko', ne 'asi mai 'a hoku ka'ume'a ko Helmut. Na'a' ne 'efi mai 'ene sikeitipooti' pea fofonga malimali foki.

"Ta 'alu 'o kumi ho'o pusi'," ko ia mai ia.

"Sai tama ko ho'o manatu'i 'o ha'u mo e tatā Helmut," ko 'eku Tamai' atu ia mo 'ene kata'. Mamali pē 'a Helmut mo 'ai ke pehē pē ko 'ene toki fanongo ia he fo'i feinga fakakata 'aki 'a hono hingoa', pea na'a' ku fakamālō'ia he hiki atu e feinga fakakata' meia au ki ha taha kehe.

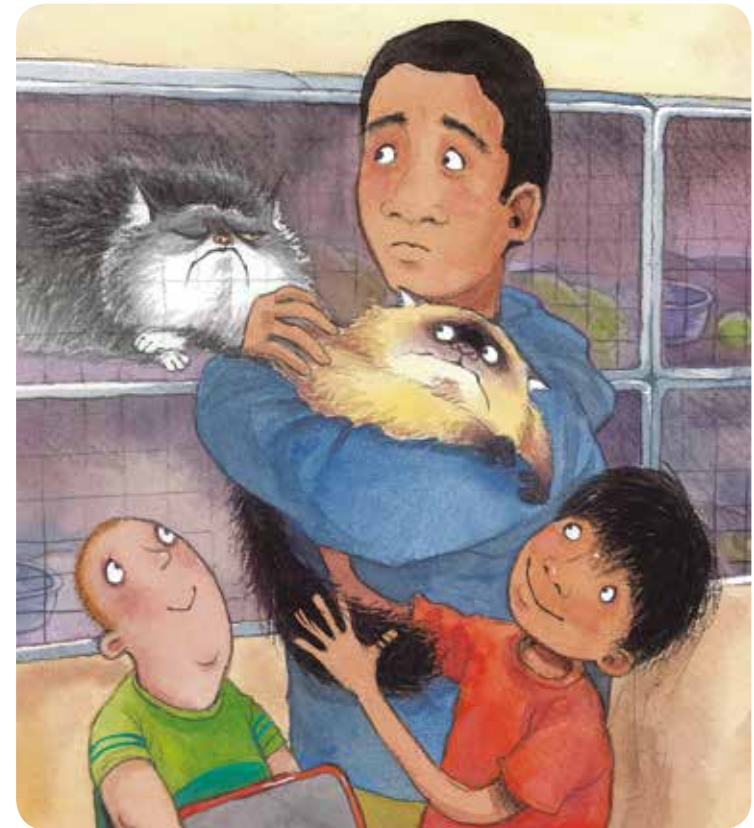
Na'a' ma hangatonu pē mo Helmut ki he 'ofisi 'o e SPCA koe'uhi he na'a' ne 'ilo e feitu'u 'oku tu'u ai'. Na'e fakahā mai kia kimaua 'e he fefine ngāue 'ofisi' ko e pusi 'e ua na'e 'oange kia nautolu he 'aho kuo hili'. Ko e taha ai ne 'osi faka'ilonga'i 'aki ia ha maikolosipi ke 'ilo ai 'a hono tauhi' pea 'oku lolotonga ha'u ke 'ave ia.

"Pea ko Noah leva eni," ko 'eku Tamai' ange ia mo 'ene fua hake 'a Noah ki tu'a mei he loto puha ne tuku ai'." Mahalo kuo' ne fiu he tali ke fei mo mavahe atu mei heni."

Pea na'e tonu pē 'a e mahalo 'eku Tamai' he ko hai eni 'oku tokoto mai he tafa'aki 'o Noah? Ko e fu'u pusi lahi lanu tukumisi foki.

"Ko hono hingoa' ko Muscles", ko e fefine ngāue 'ofisi' mai ia. "'E ha'u hono tauhi' 'o 'ave ia he 'aho' ni".

"'Oku' mau 'osi 'ilo'i 'a Muscles," ko 'eku Tamai' atu ia, "pea 'oku mālō ia kapau 'e fakafoki atu ki honau 'api fo'ou'."

Vahe 7

Fiefia e taha kotoa he'emaui foki atu ki 'api' tukukehe pē 'a Noah. Ne 'ikai fiamālie koe'uhi ne loto 'eku Tamai' ke hanga 'e he kau ngāue 'a e SPCA 'o mono'i ha maikolosipi ki hono lalo kili' kimu'a pea mau foki'. 'Oku fai eni koe'uhi ka toe puli 'a Noah ha 'aho, 'e lava pē 'e he SPCA 'o 'ilo pe ko hai hono tauhi'. Na'e fakatau mai ai pē mo e kola-malu fo'ou 'o Noah 'oku tohi'i ai hono hingoa' mo ha ki'i fafangu. Na'e toe fakatau leva mo hono matapā hū'anga fo'ou 'oku lava pē ke fakaava'aki 'a e maikolosipi kuo 'osi tui 'ia Noah.

"Ko e matapā hū'anga' ni, ko Noah pē 'e lava ke ne fakaava 'o hū ki tu'a mo fale. Ko e kalasi hangē ko Muscles, he 'ikai pē kenau lava nautolu 'o fehū'aki ai," ko 'eku Tamai' atu ia mo 'ene fakamatala'.

Neongo na'e 'ikai fu'u fiefia fau 'a Noah, na'a' ku 'osi fiefia foki au.

"Tokamālie e me'a kotoa, Mr Palesiteni", ko au atu ia. "Tō atu".

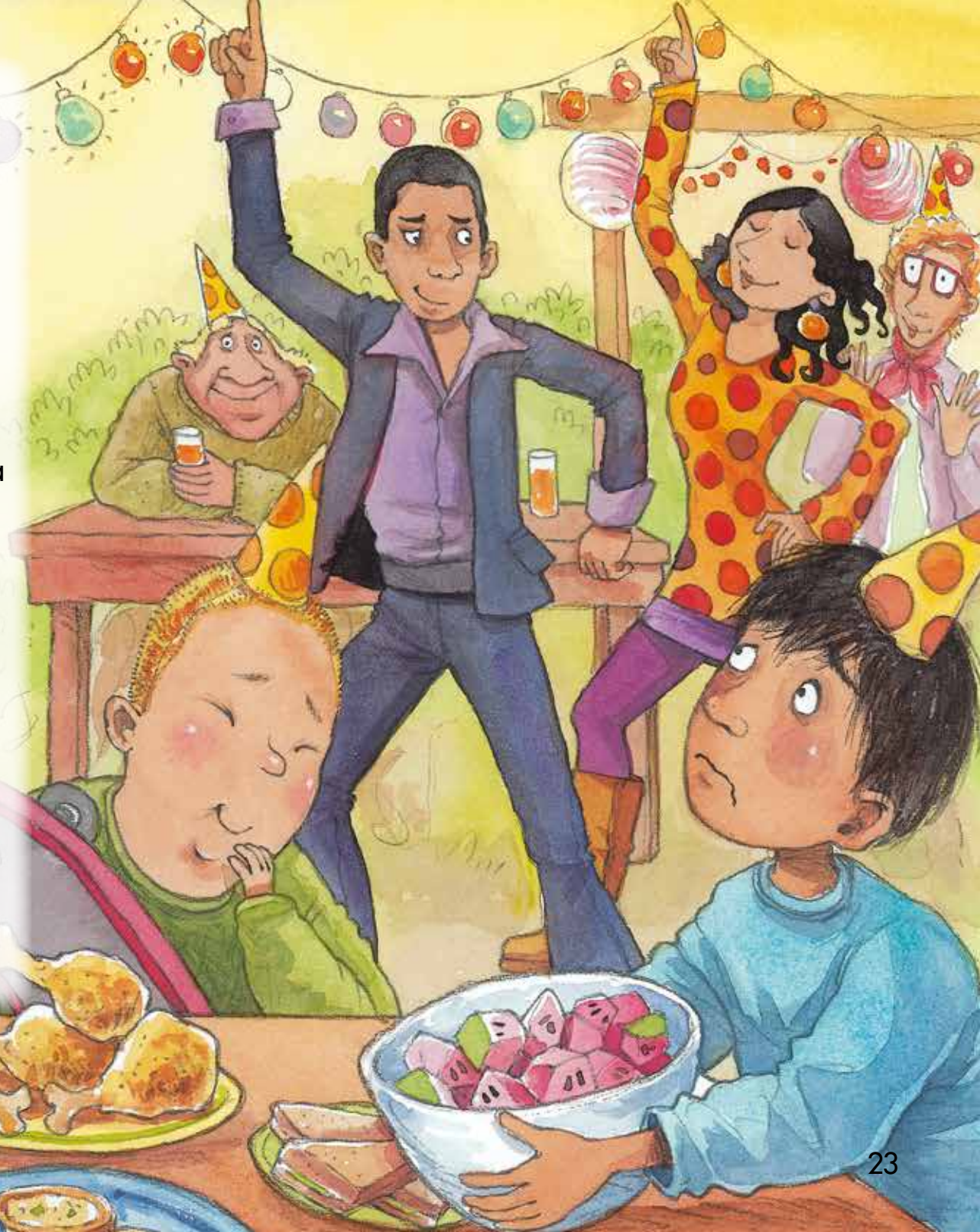
Vahe 8

Ne 'ikai fu'u fuoloa kuo anga 'a Noah ki hono hū'anga fo'ou'. Hili ha ngaahi uike si'i kuo' mau anga leva mo nofo nonga 'i homau feitu'u fo'ou'.

Na'e fakaafe'i 'eku Tamai' 'e homau kaungā'api' ki ha'amau kaitunu pāpakiu ne ui pē ko e pāpakiu pē 'a e "Smooth Movers' Club." Ko e palesiteni' pē na'a' ne fai e tunu' mo talanoa pē kamau kakata. Pea ko e tokoni palesiteni' leva na'a' ne ngaahi hikingaua 'aki e meleni 'a Mr Baxton pea mo tokanga'i ai pē 'a Noah.

Ko 'ene kamata pē 'a e tau'olunga' ne ma moulu atu maua mo Helmut ki he paaka' 'o sikeiti ai. Ne 'ikai fakatokanga'i ia 'e he'eku Tamai' koe'uhi ne mo'ua ia he tau'olunga mo Ms Greene – pea' u ki'i kuitaha atu 'i he'eku fakalaka atu ai'.

"Tō atu mo'oni e ngaahi fo'i haka' Mr Palesiteni", ko au atu ia. "Toooooooooo Aaaaaaatu!"

Ngaahi Fakahinohino – Fakalalata

Fanga Pusi ‘i ha Hiki ki ha ‘Api Fo’ou

‘Oku tatau pē kapau ko ha pusi fo’ou pē pusi kuo ‘osi fakalalata, ‘oku feinga’i ke lata ‘i ha ‘api nofo’anga fo’ou, ‘oku ‘i ai e ngaahi me’a pau ke fai kae fakafiemālie mo lava lelei ‘a e hiki’.

- Ko e fanga pusi’ ko e monumanu ‘oku sai ‘i hono ohi’ mo fakalalata’.
- Teuteu’i ha loki pe feitu’u ‘o hangē ko e loki foo’ pē falekaukau’ ‘o tauhi ai ho’o pusi’ ‘i ha ‘aho ‘e ua pē tolu.
- Tokanga ke ‘ai e feitu’u ko ia’ ke nonga mo lata ai ha pusi pea ke ‘i ai ha’ane vai, me’akai, me’ava’inga, puha ke tu’umama’o mo tu’uofi ai mo ha feitu’u ke mohe nonga ai.
- Tukuange māmālie pē ‘a e pusi’ ke ‘eva mo takatakai holo he loki takitaha ‘o e nofo’anga fo’ou’.
- Tukufale ‘i ha uike ‘e tolu ki he fā telia na’a hola pē pulia. Kapau ko ha ki’i ‘uhiki kei si’i, pea tukufale ia ‘o toe lōloa atu - ke uike ‘e ono ki he valu.

‘A’ahi atu ki he kids.spcaeducation.org.nz
‘o ako ai ange ki hono tauhi ‘o e fanga pusi’

The Smooth Movers' Club

© 2016 Society for the Prevention of Cruelty to Animals Education, Auckland, New Zealand

Published by Wendy Pye Publishing Limited for SPCA Education

Text by John Carr

Illustrations by Jenny Cooper

This Tongan edition published 2019

ISBN: 978-1-98-857817-0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publishers.

Distributed in New Zealand by The SPCA

3047 Great North Road, New Lynn, Auckland 0640, New Zealand